

המוקד להגנה הפרטית

HAMOKED Center for the Defence of the Individual

هموكيد - مركز الدفاع عن الفرد

תאריך: 29.11.2010
בתשובה נא לציין: 31250

לכבוד
תת אלוף מוטי אלמוז
ראש המינהל האזרחי

בפקס: 9977341

שלום רב,

הנדון: **מניעת יציאה לחו"ל זמן קצר לאחר קבלת אישור במת"ק על הסרת המניעה הביטחונית – העברת ממצאי בדיקתכם**

1. ביום 6.9.2009 פנינו לראשונה לרס"ן לימור טחנאי בלשכת יועמ"ש גדמ"ע בנושא שבנדון. פנייתנו התייחסה למספר מקרים בהם פעלו אנשים מהגדמ"ע בהתאם לנוהל הטיפול בבקשות פלסטינים ליציאה לחו"ל (להלן: "הנוהל"). פונים אלה טרחו לסור למת"ק הישראלי מבעוד מועד ולקבל אישור כי אין מניעה ביטחונית ליציאתם לחו"ל, אולם, כאשר הגיעו זמן קצר לאחר מכן לגשר אלנבי, תוך שהם מסתמכים על תשובת המת"ק, מנע הצד הישראלי את יציאתם, להפתעתם הרבה, והם נאלצו לשוב על עקבותיהם.

2. כידוע, מטרתו המוצהרת של הנוהל היא לאפשר לפלסטיני המתגורר בגדמ"ע לברר **מראש** האם קיימת מניעה ביטחונית ליציאתו לחו"ל. זאת כדי לתקן את מצב הדברים הקודם, לפיו רק עם ההגעה לגשר נמסר על מניעת היציאה, באופן שאילץ את הפונה לשוב כלעומת שבא, על מזוודותיו, וללא כל התחשבות בתוכניותיו ובהוצאות הכספיות שנגרמו לו. הישנותם של מקרים בהם נמנעת יציאתם לחו"ל של פלסטינים, חרף העובדה שקיבלו במת"ק אישור על הסרת המניעה, חושפת את חוסר התועלת הגמור בנוהל. הפונים הפועלים על פיו מבזבזים את זמנם במת"ק כדי לקבל אישור, שעם הגעתם לגשר אלנבי מתגלה כחסר כל ערך, כמו גם את זמנם וכספם שמושקע בתכנון נסיעות שלא יצאו אל הפועל ובנסיעה חסרת טעם לגשר אלנבי.

3. בפנייתנו לרס"ן טחנאי, תיארנו מספר מקרים שכאלה וביקשנו לקבל התייחסות הן לגבי המקרים הקונקרטיים והן לגבי התופעה בכללותה. בתשובה מיום 23.9.2009 נמסר לנו כי

"בנוגע לעניין העקרוני המוזכר בפנייתכם מיום 6.9.09, הנושא מצוי בבדיקה, ועם קבלת תשובה, נודיעכם דבר."

גם לאחר מספר תזכורות לפנייה זו, לא התקבלה התשובה המובטחת.

4. במסגרת בג"ץ 8269/09 סעאפין נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית, נדון עניינו של העותר ושל פלסטינים נוספים, שהצבא מנע את יציאתם לירדן למרות שבמת"ק נמסר להם שאין מניעה ליציאתם. בתגובת המדינה לעתירה נכתב כי

"ההודעה שנמסרה לעותר בעבר כי אין נגדו מניעה ביטחונית יסודה בתקלה במערכת הממוחשבת. נוסף ונציין כי לאור טענות העותר 2 בדבר הישנות התקלה, תיערך בדיקת עומק באשר למקור התקלה, ולאחר איתור התקלה תוסר ותימסר לעותר 2 הודעה בעניין."

5. חלפה למעלה משנה וטרם התקבל עדכון כלשהו אודות הבדיקה המדוברת. במהלך תקופה זו פנינו במספר מקרים נוספים ללשכת יועמ"ש גדמ"ע, תוך חזרה על הדרישה לבדוק את מקור התקלות ולעדכננו אודות תוצאות הבדיקה, כפי שהובטח. להלן מספר דוגמאות למקרים שטופלו במהלך השנה:

א. גב' חוריה חמדאן (בג"ץ 2678/10) – נמסר כי קיבלה אישור על הסרת המניעה בשל תקלה במת"ק.

ב. מר מאמון מצרי (בג"ץ 7634/10) – נמסר כי בשל טעות אנוש לא עודכנה המניעה הביטחונית במערכות המנהא"ז.

ג. מר אבראהים מחאריק (בג"ץ 4594/10) – נמסר כי בשל טעות אנוש לא עודכנה המניעה הביטחונית במערכות המנהא"ז.

ד. מר שעוואן ג'בארין (בג"ץ 5594/10) – נמסר כי ניתנה תשובה שגויה במת"ק בשל תקלה.

6. גם במכתבנו מיום 24.6.2010 לראש המינהל האזרחי היוצא, תא"ל יואב מרדכי, שעסק בקשיים וליקויים ביישום הנוהל, הוזכרה התופעה של מניעת יציאה לחו"ל זמן קצר לאחר קבלת אישור על הסרת המניעה במת"ק וכן אי המענה לפניותינו הקודמות בנושא זה. במכתב התשובה של קפ"ץ מנהא"ז מיום 6.9.2010 שוב נמסר כי

"באשר לסוגיה בכללותה, נציין, כי זו נבחנית כעת על ידי לשכת היועמ"ש לאיו"ש אל מול גורמי הביטחון הרלוונטיים. עם תום הבחינה, נעדכנכם בהתאם."

7. לאחרונה, במסגרת דיון בבית המשפט העליון (בג"ץ 7498/10 גואריש נ' המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית), שוב התגלתה תקלה דומה. באותו מקרה הייתה התנהלותם של גורמי הצבא והפרקליטות חמורה במיוחד, עת טענו בתוקף כי האישור בדבר היעדר מניעה היה נכון בעת שבו ניתן, והמניעה הוספה רק ארבעה חודשים לאחר מכן, מכיוון ש"השתנו הנסיבות".

במהלך הדיון בבית המשפט התברר כי מדובר בתיאור שאין לו כל שחר. בית המשפט התייחס לכך בפסק הדין:

"בבירור שערכנו בעת בחינת החומר החסוי בדיון לפנינו, עלה כי המניעה היתה קיימת בעת הפניה של העותר למינהל האזרחי אלא שזו לא נרשמה במחשב ולא הייתה ידועה לגורם המקצועי במינהל האזרחי. כל יעילותו של הנוהל שעובד בשיתוף גורמי שירות הביטחון הכללי, המינהל האזרחי והפרקליטות, אינה עומדת במבחן אם שירות הביטחון אינו מעדכן באופן שוטף את רשויות המינהל האזרחי. למרבה הצער, גם ההסבר שניתן בהודעת הפרקליטות באשר לשינוי עמדת המשיבים ביחס למניעת היציאה לא היה מדויק. אנו סבורים כי ראוי שכל הגורמים המעורבים יבדקו את הליכי מימוש הנוהל והדיווח ויפיקו לקחים."

8. כאמור, במספר רב של פניות קודמות דרשנו לברר מהם הכשלים הגורמים להתרחשות התופעה שתוארה לעיל. על אף שנמסר לנו שוב ושוב, במשך למעלה משנה, כי הנושא נבדק על ידי הגורמים הרלוונטיים, תוצאותיה של בדיקה זו לא הובאו לידיעתנו, כמובטח. במקביל המשיכו להתקבל בארגוננו דיווחים חדשים, המעידים על כך שלא נמצא פתרון לתקלה עליה הצבענו. על פניו, נדמה כי לא ננקטו כל צעדים על מנת למנוע מתופעה זו לחזור על עצמה.

9. לאור האמור לעיל אנו דורשים להעביר לידינו את תוצאות הבדיקה שנערכה וכן לעדכנו מהם הצעדים שנקטו כדי למנוע את הישנותם של מקרים כאלה, וזאת בהתאם להתחייבותכם לעשות כן במספר הזדמנויות שונות.

בכבוד רב,

דליה קרשטיין
מנכ"לית

העתק:

אלוף אבי מזרחי, אלוף פיקוד המרכז, המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית
אלוף איתן דנגוט, מתאם פעולות הממשלה בשטחים
עו"ד אסנת מנדל, מנהלת מחלקת בג"צים, פרקליטות המדינה
עו"ד עומרי אפשטיין, מחלקת בג"צים, פרקליטות המדינה
עו"ד אילאיל אמיר, מחלקת בג"צים, פרקליטות המדינה
יועמ"ש גדמ"ע, אלי"מ אלי בר-און